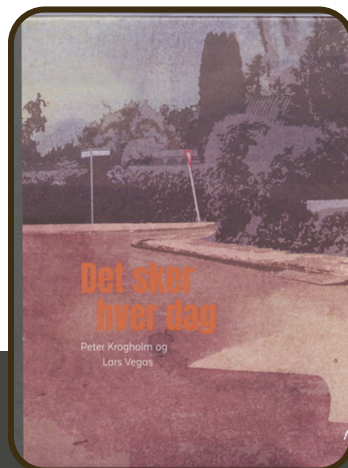
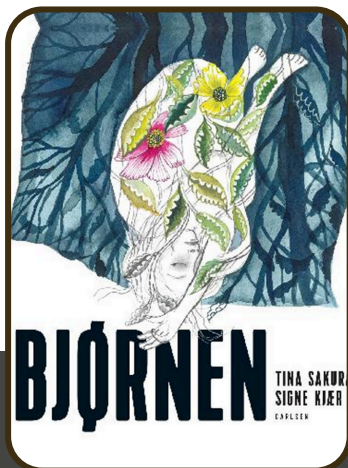
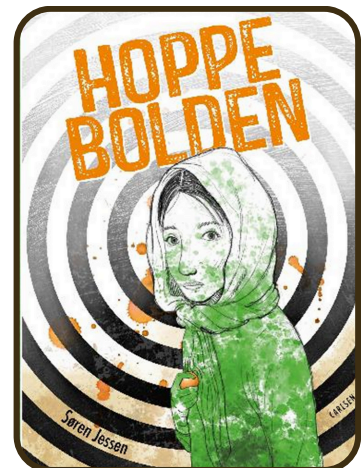
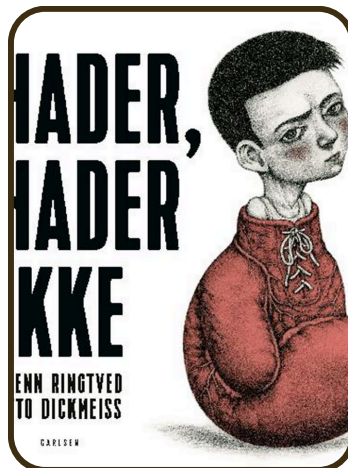
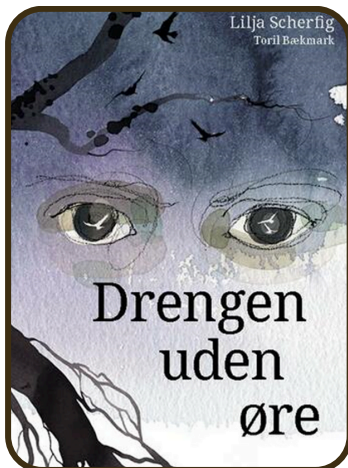
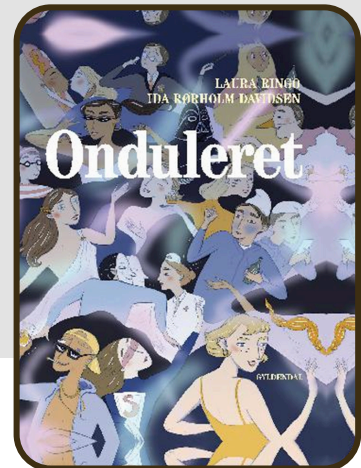
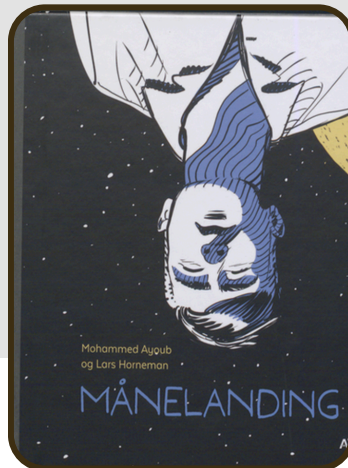

PÆDAGOGISK VEJLEDNING BILLEDNOVELLER (KASSE 1)

TITEL 'BILLEDNOVELLER (KASSE 1)

Tema: Identitet, Flygtninge, Krig, Oprør, Sorg, Selvmord, Ungdom, Rodløshed, Venskab m.fl.

Fag: Dansk

Målgruppe: 7. - 10. klasse

Hvad? 'Billednoveller (Kasse 1)' består af ni forskellige billednoveller, der hver findes i fire eksemplarer. Denne billednovelle-kasse indeholder følgende titler: Bjørnen, Det sker hver dag, Det vi har mistet, Drengen uden øre, Hoppebolden, Kakerlakken, Månelanding og Onduleret

Hvorfor? At arbejde med billednoveller er en fremragende måde at sætte fokus på illustrerede/grafiske fortællinger. De føjer nye elementer til novellegenren og giver samtidig mulighed for fordybelse i sammenhængen, der er mellem tekst og illustrationer. Disse ni billednoveller er udvalgt og sammensat ud fra princippet om at vise eleverne, hvor forskellige outputs der kan komme ud af genren billednovelle. Både tematisk, grafisk, og tekstmæssigt adskiller de sig markant fra hinanden.

Hvordan? Denne pædagogiske vejledning præsenterer kort de ni forskellige titler og giver efterfølgende bud på opgaver og litterære greb, som eleverne kan arbejde med i deres møde med den enkelte billednovelle.

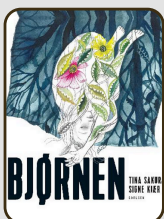
Det er tanken, at kassen netop skal bruges til at fordele de forskellige titler ud til gruppearbejde, så eleverne kan arbejde sammen om de udvalgte billednoveller og dykke ned i genren.

Det vil være en rigtig god idé, hvis man som underviser gemmer nogle af titlerne for eleverne, så de kan fungere som eventuelle prøveoplæg. Som forslag kunne man som lærer vælge tre af titlerne fra - og så lade eleverne møde de resterende seks titler i et gruppearbejde, der ender ud med en præsentation og en fremlæggelse om den enkelte gruppes arbejde med billednovellen. Hermed fornemmer alle elever billednovellens kompleksitet og mangefacetterede indhold og form.

Rigtig god fornøjelse.

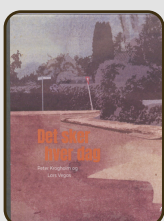
Jan Frydensbjerg, VIA CFU

DE NI BILLEDNOVELLER

Bjørnen af Tina Sakura & Signe Kjær

Carli er lige startet i gymnasiet, da hun bliver inviteret til puttemiddag. Carli glæder sig, men aftenen forandrer noget i hende, der kun kan heles gennem naturen.

Det sker hver dag af Peter Krogholm & Lars Vegas

Det sker hver dag er ikke en fortælling som alle andre. Set fra en lille, grå kats perspektiv får vi et øjebliksbillede af en hverdag i Danmark. Som fluen på væggen bevæger den sig stille og roligt rundt i kvarteret og præsenterer læseren for hverdagslivets små og store begivenheder. Noget ulmer, og vi fornemmer, at der inde bag villavejens ligusterhække gemmer sig mere, end det katten kan se.

DE NI BILLEDNOVELLER

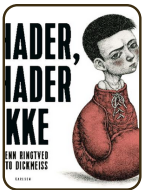
Det vi har mistet af Sarah Engell & Rasmus Bregnhøj

En skæbnesvanger bådflugt, et søskendepar og ... En gribende historie om det ubærlige. Den lille gruppe ombord har ikke mere mad og kun en enkelt dunk vand. Alligevel holder Storebror ud. Han opmuntrer og trøster Lillebror og deler det allersidste vand med ham. Men vil de nå frem?

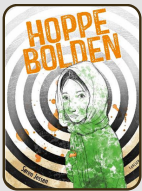
Drengen uden øre af Lilja Scherfig & Torkil Bækmark

Maria har mistet sin dreng, som var barnesoldat – og rygtet vil vide, at han blev slået ihjel af en anden dreng med et øre. Er det Marias nye køkkenhjælp, Sammy, der har slået Marco ihjel? Et moderne eventyr om had, sorg og kærlighed.

Hader – hader ikke af Glenn Ringtved & Otto Dickmeiss

Kim hader alt: boksning, sin familie, sit liv. Men måske er boksning ikke en spændetrøje, far har strammet om Kim. Måske er far og Kenneth ikke så forfærdelige. Og måske er livet alligevel værd at leve.

Hoppebolden af Søren Jessen

Uden for lejren råbes der, viftes med skilte og kastes med sten. Inde i lejren er der børn og voksne, der græder og kaster med stole. Men heldigvis plukker drengen uden for lejren blomster og kommer med karameller. Er der alligevel håb?

Kakerlakken af Kim Fupz Aakeson & Kamila Slocinska

Hovedpersonen burde græde. Alle andre er jo kedede af, at storebror Mikkel er dræbt i en trafikulykke. Men det var jo det, lillebror ønskede: Gid Mikkel døde. En historie om sorg og forsoning – om had og kærlighed mellem brødre.

Månelanding af Mohammed Ayoub & Lars Horneman

Mohammed er alle og ingen steder. Mellem pølsehorn og kafta i fad – mellem himmel og jord. En fortælling om håb, drømme ... og om at lande det rigtige sted.

Onduleret af Laura Ringo & Ida Rørholm Davidsen

Julie og Janus er bedste venner, indtil det der ikke må ske ... sker. En misforståelse, et overgreb, et skår for livet? Onduleret handler om venskab og grænser, der overskrides.

FORSLAG TIL LITTERÆRE GREB

Nedenfor er der samlet en række forslag til litterære greb, der kan være analysetilgange til genren billednovelle. Tanken bag kassen med billednoveller, er, at eleverne arbejder i grupper med hver deres billednovelle. Præsenter derfor eleverne for disse muligheder og lad dem udvælge 5 af de litterære greb, som de herefter skal arbejde med, løse og fremlægge/fremvise for resten af klassen, når de har arbejdet færdigt med deres billednovelle. Et tidsforbrug til et sådant gruppearbejde kan eksempelvis være alle dansktimer i en uge, inklusiv læsning og valg af billednovelle.

De forskellige litterære greb er alle taget fra Grib Litteraturen 1+2. Her uddybes og forklares de yderligere. Der findes masser af kopiark og skabeloner til de forskellige greb på de to bøgers medfølgende hjemmeside; <https://griblitteraturen.gyldendal.dk/>

De 10 Bud

En hurtig måde at lave analysearbejde på, hvor eleverne med udgangspunkt i tallet skal skrive forholdsvis kort om flere forskellige analyseområder.

Citatfigur

Med udgangspunkt i et centralt citat fra billednovellen, som eleverne selv vælger, skal de efterfølgende skabe en visuel figur, der passer til billednovellens tema og handling. Citatfiguren kan både tegnes, klippes, bygges eller digitaliseres.

Haiku-resumé

Lad eleverne give et kort resumé af billednovellen i form af et haiku-digt. Med 5, 7 og 5 stavelser skal de kort og præcist redegøre for det væsentligste i handlingen.

Litteraturkuffert

Eleverne skal med udgangspunkt i billednovellens handling og temaer samle en litteraturkuffert, der indeholder en række genstande, der refererer til indholdet i fortællingen. Kufferten kan også være en kasse, en kiste eller noget helt andet.

Omskriv til opskrift

Først taler man om hvilke måleenheder, eleverne kan huske fra opskrifter. Herefter snakker man om hvilket indhold, der var i billednovellen. Tænk både på tekst, illustrationer, særlige situationer, vigtige personer, stemning, sprog, skrivemåde og egen vurdering. Hermed har man tekstens ingredienser - sæt dem sammen med de forskellige mulige måleenheder på en sproglig, kreativ måde, der understreger tekstens indhold og form.

Det litterære talkshow

Lad eleverne udvælge et dilemma i teksten, og herefter omforme og beskrive det til et talkshow, der afslutningsvis kan finde sted på klassen. Her læses dilemmaet op og en gruppe af eleverne vælges til at diskutere billednovellens problematik.

FORSLAG TIL LITTERÆRE GREB

Litterær Aktivisme

Med udgangspunkt i billednovellens tema og budskab, skal eleverne vælge og gennemføre en aktivistisk handling, som kan være med til at gøre en forskel.

Emoji-resumé

Lad eleverne udvælge 30-40 emojis der placeres i den rigtige rækkefølge, og dermed kort genfortæller billednovellens handlingsforløb.

Saml brikkerne

Lad alle elever i gruppen samle deres forståelse af billednovellen i en puslespilsbrik. Her kan de skrive, tegne, citere eller gøre brikken til deres egen på mange forskellige måder. De mange brikker kan samles til et samlet puslespilsbrik, der viser udbyttet af billednovelle-arbejdet.

Ud af boblen, ind i boblen

Fjern tekst fra illustrationerne, inden at eleverne møder billednovellen første gang. Tag en kopi af et udvalgt opslag og fjern teksten. Bed efterfølgende eleverne om at udfylde teksten, uden at de har kendskab til billednovellens handling indhold. Hermed er der fokus på den illustrative opmærksomhed hos eleverne.

EN LYNHURTIG ANALYSEGUIDE TIL BILLEDNOVELLER

På næste side er et forslag til spørgsmål og analysetilgange til genren billednovellen. Den kan eleverne tage udgangspunkt i, når de har været igennem billednovellen første gang og skal i gang med tekstarbejdet.

Lynhurtig analyseguide til **BILLEDNOVELLER**

01

- Hvad er dit førstehåndsindtryk af billednovellen?
- Hvad rører forsiden og bagsiden?
- Hvilke tanker sætter titlen og forsideillustrationen i gang?

Tekst vs Billeder

Vores forståelse af billednovellen sker i mødet mellem tekst og billeder. Det kalder vi for ikonoteksten. Det møde kan ske på flere forskellige måder, fx:

- symmetrisk, hvor den samme historie fortælles
- kontrapunktisk, hvor to forskellige historier fortælles
- kompletterende, hvor de to historier fuldender hinanden

Illustrationerne

- Hvad lægger du først mærke til i illustrationerne. Farvevalget, stemningen, teknikken, de grafiske valg?
- Hvad kendetegner billedbeskæringen, perspektivvalg, kompositionen, linjerne og motiverne?
- Er der symboler gemt eller intertekstuelle referencer?

02

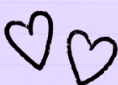
- Har billednovellen klassiske tegn fra novelle-genren? Fx:

- en åben indledning, in medias res
- foregår på kort tid med få personer
- vendepunkter og en tydelig konflikt
- en udvikling hos hovedkarakteren
- en slutning, der ligger op til tolkning

03

- Hvad er billednovellens tema?
- Hvordan kommer temaet til udtryk i tekst og illustrationer?

Teksten

Forhold dig til disse analyseområder, når du har fokus på teksten og din samlede forståelse af billednovellen:

- Billednovellens sprog, litterære stemning og replikker
- Fortællerforhold - og betydningen for vores forståelse
- Tekstens komposition og centrale vendepunkter
- Fortællingens tid og miljø
- Relevante genretræk og mulige perspektiveringsveje

JAN FRYDENSBJERG

cfu